

МЕТОДИЧНИЙ ЗАХІД

ОБМІН ДОСВІДОМ

*(на основі Наказу про організацію методичної роботи в закладі освіти від
08 вересня 2022 року)*

Завдання: на основі теоретичних знань, отриманих під час підготування та укладання Інтернет-газети, усім членам педагогічного колективу провести урок з використанням інтерактивних сервісів та розмістити матеріали на сайтах «Всеосвіта» та «На Урок». Покликання на уроки укласти в теку матеріалів методичного заходу.

Тека матеріалів методичного заходу

Валентина Ляшко

Українська мова. 5 клас. НУШ. Тема заняття. Складні речення із сполучниковим і безсполучниковим зв'язком.

<https://vseosvita.ua/library/tema-zaniattia-skladni-rechennia-iz-spoluchnykovym-i-bezspoluchnykovym-zv'язkom-628240.html>

Українська мова. 5 клас. НУШ. Тема заняття. Кома між частинами складного речення, з'єднаними безсполучниковим і сполучниковим зв'язком

<https://vseosvita.ua/library/tema-zaniattia-koma-mizh-chastynamy-skladnoho-rechennia-ziednanymy-bezspoluchnykovym-i-spoluchnykovym-zv'язkom-628241.html>

Тетяна Гребенюк

Англійська мова. 5 клас. НУШ. Тема уроку: «Мій дім. Кімнати»

<https://naurok.com.ua/plan-konspekt-uroku-angliysko-movi-u-5-klasi-na-temu-miy-dim-kimnati-za-pidruchnikom-prepare-z-vikoristannya-onlayn-platformi-wordwall-302336.html>

Англійська мова. 5 клас. НУШ. Тема уроку: «Новий дизайн моєї кімнати»

<https://vseosvita.ua/library/plan-konspekt-uroku-u-5-klasi-na-temu-novyi-dyzain-moiei-kimnaty-592769.html>

Антоніна Шут

Фізика. 10 клас. Тема заняття: З історії вивчення атома.

<https://naurok.com.ua/urok-z-temi-z-istori-vivchennya-atoma-321009.html>

Олена Голінко

Хімія. 8 клас. Тема заняття: Солі, склад, назви. Поширення солей у природі.

<https://vseosvita.ua/library/soliskladnazvyposhyrennia-solei-u-pryrodi-630526.html>

Наталія Тарара

Українська мова. Навчання грамоти. Тема: Буква Д. Закріплення.

<https://naurok.com.ua/prezentaciya-zakriplennya-bukvi-d-d-313335.html>

Тетяна Івченко

Презентація "Практична робота 1. Розв'язування задач з використанням різних видів масштабу, визначення відстаней, напрямків та абсолютних відносних висот на топографічному плані"

<https://naurok.com.ua/prezentaciya-praktichna-robota-1-rozv-yazuvannya-zadach-z-vikoristannyam-riznih-vidiv-masshtabu-viznachennya-vidstaney-napryamkiv-ta-absolyutnih-vidnosnih-visot-na-topografichnomu-plani-321571.html>

Практична робота 1. Розв'язування задач з використанням різних видів масштабу, визначення відстаней, напрямків та абсолютних відносних висот на топографічному плані укладена згідно з вимогами чинної Програми ГЕОГРАФІЯ 6 – 9 класи, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698. Завдання носять практичну спрямованість: розроблені на основі топографічної карти своєї місцевості.

<https://naurok.com.ua/praktichna-robota-1-rozv-yazuvannya-zadach-z-vikoristannyam-riznih-vidiv-masshtabu-viznachennya-vidstaney-napryamkiv-ta-absolyutnih-vidnosnih-visot-na-topografichnomu-plani-321567.html>

Аліна Білодід

Конспект інтерактивного уроку "Сім'я і шлюб"

<https://naurok.com.ua/konspekt-interaktivnogo-uroku-uroku-sim-ya-i-shlyub-321740.html>

Ірина Федірко

Українська мова. 6 клас. Тема. Відмінювання іменників першої відміни

Володимир Северин

Захист України. 10 клас. Урок-презентація до розділу "Вогнева підготовка."

<https://naurok.com.ua/prezentaciya-osnovi-strilbi-zi-strilecko-zbro-323157.html>

Оксана Шаповалова

Українська мова. 4 клас. Тема. Відмінки іменників. Відмінювання іменників. Навчаюся визначати відмінок іменника в реченні та початкову форму іменника.

Валентина Ялижко

Літературне читання. 3 клас. Тема уроку: Андрій Бондарчук «Забіяка».

<https://naurok.com.ua/profile/3363664>

Алла Ковтуненко

Українська мова. 2 клас. Тема уроку «Навчаюся вживати іменники в мовленні».

Валентина Захарочкіна

Математика. 5 клас. Тестування. Ділення десяткового дробу на десятковий дріб <https://naurok.com.ua/test/dilennya-drobu-na-desyatkoviy-drib-1306411.htm>

Ірина Федірко

Українська мова. 6 клас. Тема. Відмінювання іменників першої відміни

Мета: повторити і поглибити знання про іменник як частину мови; правильно вживати відмінкові закінчення іменників першої відміни твердої, м'якої та мішаної групи в однині та множині; правильно визначати відмінки іменників; формувати навички самостійної роботи з підручником і таблицею; розвивати логічне мислення; виховувати любов до природи.

Тип уроку: засвоєння нових знань.

Засоби навчання: підручник, роздатковий матеріал.

Перебіг уроку

I. Організаційний момент

II. Мотиваційний момент

Слайд

Люби природу не як символ
Душі своєї,
Люби природу не для себе –
Люби для неї.
Вона не тільки тема вірша
Або картина, -
В ній є висоти незміримі
Й свої глибини.

Максим Рильський

Слово вчителя.

Слайд

Тема уроку. Відмінювання іменників першої відміни.

Слайд

Завдання уроку:

- повторити і поглибити знання про іменник як частину мови;
- правильно вживати відмінкові закінчення іменників першої відміни твердої, м'якої та мішаної групи в однині та множині;
- правильно визначати відмінки іменників.

III. Актуалізація опорних знань та вмінь учнів.

Перевіримо, чи готові ви до уроку, чи знаєте відміни іменників так само добре, як пори року.

Слайд

Цифровий диктант.

Так – 1. Ні – 0.

1. За відмінковими закінченнями іменників в українській мові розрізняють чотири відміни.
2. До першої відміни належать іменники жіночого, чоловічого та спільного роду, що в початковій формі мають закінчення –а, -я.
3. До другої відміни належать іменники чоловічого роду з нульовим закінченням або –о та іменники середнього роду із закінченнями –о, -е, -я в початковій формі.
4. До третьої відміни відносяться іменники жіночого роду із закінченням –о.
5. Іменники середнього роду, які при відмінюванні набувають суфіксів –ат, -ят, -ен, належать до четвертої відміни.
6. Іменники ім`я, плем`я, кошеня відносяться до четвертої відміни.
7. В українській мові п`ять відмінків.
8. До третьої відміни належать іменники жіночого роду з нульовим закінченням.
9. Іменники в орудному відмінку відповідають на питання ким? чим?
10. Іменник мати належить до першої відміни.

Слайд

Код: 1 110 110 110

IV. Сприйняття й засвоєння навчального матеріалу

Слайд

Пори року.

Слово вчителя. Вірш «Пори року».

Неспішно, крок за кроком

Минають чотири пори року,

Одна пора проходить,

Інша услід надходить.

Зима – хуртовина,

Весна у квітах лине,

А потім – тепле літо,

І осінь, в сум одіта.

Ось так із року в рік

Минає часу лік.

- Завершилася осінь. Надамо їй слово.

1. Вибіркова робота.

Учениця читає вірш, виписують іменники першої відміни.

- Який рід мають іменники першої відміни і яке закінчення у Н.в.(ж. р., закінчення –а, -я).

Слайд

Осінь

Осінь – щедра господиня,

Принесла нам всім дари:

Дині, яблука і груші,

Золотисті килимки.

Осінь – красная дівчина,

Все прикрасила вона.

Золотом, багрянцем, блиском

Зачаровує всіх нас.

Учні називають виписані іменники першої відміни.

Господиня, дині, груші, дівчина.

2. Робота з підручником (стор. 113). Запам`ятаймо!

Залежно від кінцевого приголосного основи іменники першої відміни поділяються на групи:

тверда – твердий нешиплячий приголосний;

м'яка – м'який приголосний;

мішана – твердий шиплячий приголосний.

- До якої групи віднесемо виписані іменники? **Господиня, диня** (м'яка група), **груша** (мішана), **дівчина** (тверда).

Слайд (для перевірки).

2. Робота на дошці

- Провідміняти іменники за відмінками в однині, визначити закінчення.

Дівчина, диня, груша, Микола.

Опрацювати таблицю в підручнику «Відмінювання іменників I відміни».

Слайд (для перевірки).

3. Усно провідміняти іменники спільного роду в множині.

Слайд

Соні, листоноші, нероби.

Слайд (для перевірки).

Орфографічна хвилинка

Слайд Запам`ятай!

- Запам`ятай грибне місце.

У Р. в. множини іменники першої відміни мають, як правило, нульове закінчення і зрідка – закінчення –ів (суддів), - ей (сімей). Приголосні перед закінченням – ей не подвоюються: статей (стаття).

5. Розподільна робота з ключем

Вправа (підручник).

- Якщо ви правильно виконаєте завдання, то з перших букв кожного слова в колонках має вийти прислів'я. запишіть і поясніть його.

Слайд (для перевірки).

Тверда група

Недотепа

Екзотика

М`ята

Азбука

Єхидна

Думка

Епоха

Ракета

Естрада

Ваза

Ангіна

М`яка група

будівля

ерудиція

заготівля

Мішана

каша

огорожа

раджа

іржа

невдача

ноша

Яремче (ім. І в.)

Немає дерева без коріння.

Слайд

Зима

Хуртовина замітає,

Дід Мороз за ніс щіпає,

І сьогодні вранці тато

Нам ялинку вніс у хату.

А з гори летять малята,

Хто на лижах,

Хто в санчатах,

Бо зима до нас прийшла,

Сніг і кригу принесла.

6. Пояснювальний диктант.

- Записати прислів'я, визначити відмінок іменників І відміни.

Грудень землю (З.в.) грудить, а хати (З.в.) студить.

До завірюхи (Р.в.) треба кожуха.

Слайд (для перевірки).

- Поставити іменник завірюха в Д.в. та М. в.

Завірюха – завірюсі (Д.в.), у завірюсі (М.в.).

- Дібрати синоніми до слова завірюха (метелиця, хурделиця, завія, віхола, хуга).

Всі ці іменники належать до І відміни.

Слайд Запам`ятай!

У давальному й місцевому відмінках однини відбувається чергування приголосних (річка – у річці, сестричка – сестричці, дорога –на дорозі, стріха – на стрісі).

Слайд

Весна

Де учора сніг білів,
Там струмочок забілів.
На галявинці у лісі
Білі проліски звелися.
Пташки весело співають,
І дерева розквітають.
Прокидаючись від сну,
Зустрічає світ весну.

6. **Робота на картках** (хто швидше).

– Підкреслити іменники I відміни, визначити відмінок.

Слайд

Микола сидів на траві й замислено, не кліпаючи, дивився в землю .

Слайд (для перевірки).

Микола (Н.в.) сидів на траві (М.в.) й замислено, не кліпаючи, дивився в землю (З.в.).

- Земля весною оживає.

8. Фразеологічний двобій. Пояснити значення фразеологізмів.

Не чути землі під собою.
Хоч з-під землі викопай.
Як із-під землі з'явитися.
Як крізь землю провалитися.
Слайд (для перевірки).
Не чути землі (Р.в.) під собою.
Хоч з-під землі (Р.в.) викопай.
Як із-під землі (Р.в.) з'явитися.
Як крізь землю (З.в.) провалитися.

Слайд

Літо

Сонце з неба усміхається,
Діти на галявці граються,
А у лісі, за рікою,
Пахне свіжою травою.
Пташки цілий день співають,
Абрикоси досягають.
Все ясным, яскравим стало:
Літо в гості завітало.

Слайд Загадки.

1. Сидить баба на грядках, вся закутана в хустках. (Капуста, тв. гр.)
  2. В земляній сиджу коморі, а коса моя надворі. (Морква, тв. гр.)
  3. І печуть мене, і варять, і їдять мене, і хвалять. (Картопля, м`як. гр.)
  4. Хто мене бачить, той гірко плаче. (Цибуля, м`як. гр.)
- Що ж за страву я приготувала? (Борщ).
Іменник борщ належить до якої відміни? (II в., міш. гр.).

Слайд

V. Домашнє завдання.

Написати твір “Улюблена пора року”
(використати іменники другої відміни).

VI. Підсумок уроку.

Учні в групах виставляють бали за роботу на уроці.

Психологічна розминка «Комплімент».

- Скажіть один одному іменник-комплімент I відміни і визначте його групу.

Заключне слово вчителя.

Оксана Шаповалова. Українська мова. 4 клас. Тема. Відмінки іменників. Відмінювання іменників. Навчаюся визначати відмінок іменника в реченні та початкову форму іменника.

Мета. Активізувати мислення учнів. Повторити і поглибити знання учнів про загальне значення та граматичні ознаки іменника; продовжувати знайомити з поняттям відмінювання, з системою відмінків іменників; удосконалювати вміння визначати відмінки іменників в тексті; розвивати усне та писемне мовлення учнів.

Формування ключових компетентностей:

Уміння вчитися – вчити здобувачів освіти цінувати власний час та час інших людей, вдосконалювати навички зіставляти написане із зразком та самостійно робити перевірку написаного.

Здоров'язбережувальна – готовність допомагати.

Інформаційна – вдосконалювати навички самостійного опрацювання матеріалу за підручником та використовувати інтернет-джерела для власного розвитку.

Соціальна – формувати здатність взаємодіяти з іншими учасниками освітнього процесу.

Форми навчання: індивідуальні, парні, групові, фронтальні.

Тип уроку: комбінований

Підручник: М. Вашуленко, Н. Васильківська, С. Дубовик, Частина I, с.80-82. впр. 1-5.

Хід уроку

I. Організація класу

Метод «Настрій крапельки»

Цеглинки Lego (показати свій настрій)

Всім доброго дня. Покажіть цеглинками ваш настрій. В кінці уроку порівняємо, чи змінився він. Налаштовуємося на роботу та пригадаємо:

Тема місяця – Світ невідомий.

Тема тижня – Світ невідомий навколо тебе.

Тема дня - Що таке віруси і як вони спричиняють хвороби.

II. Актуалізація опорних знань.

1. Вправа «Мозковий штурм»

(Під час фронтального опитування здобувачів освіти інші діти показують правильність відповіді цеглинками LEGO – червона цеглинка – відповідь неправильна, зелена цеглинка – правильна відповідь)

- Яку частину мови ми з вами зараз вивчаємо? (Іменник)
- Що означає іменник? (назву предмета)
- Які бувають іменники? (загальні та власні)
- Найчастіше чим виступає в реченні? (підметом)
- Як в реченні ми його підкреслюємо? (Однією рисочкою)
- Який це член речення? (головний)
- На які питання відповідає іменник ? (Хто? Що?)
- Які іменники відповідають на питання ЩО? (які називають предмет)
- Які іменники відповідають на питання ХТО? (які називають живі істоти)
- Іменники змінюються за...? (числами та відмінками)
- Ми можемо визначити рід у іменників...? (які стоять в однині)

2. Каліграфічна хвилинка

Записуємо в зошитах число, класна робота та елементи слова та саме слово

Сімнадцяте січня

Класна робота

Вірус

Вірус

(скласти з цим словом речення та записати його в зошит)

Віруси – невидимі мікроорганізми, що спричиняють хвороби в організмі людини.

III. Повідомлення теми і мети уроку.

Сьогодні на уроці ми повторимо відмінювання іменників, дізнаємося про початкову форму іменників, навчимося визначати відмінок іменника в реченні.

1. Опрацювання матеріалу за темою уроку

Робота з підручником с. 80-82

1. Бесіда

- скільки всього відмінків? (7) Шість із них відповідають на питання. Назвати відмінки та запитання до них.

- який відмінок відрізняється від решти? (Кличний)

- чому? (в нього немає питання і використовується під час звертання)

Вправа 1.

Розглянемо таблицю. Запам'ятаємо назви відмінків, скорочене їх позначення та запитання до кожного з відмінків. Прочитати приклад відмінювання слів *учень* (в однині) та *учні* (у множині). Звертаємо на закінчення слів при відмінюванні.

Вправа 2.

Прочитати вірш Дмитра Білоуса. Дібрати до нього заголовки.

2. Словникова робота:

Доскіпує – прискіпливо допитується.

Навзаєм – взаємно.

Назвати всі відмінки. Пояснити, чому вони так називаються.

3. Колективна робота

Складання тексту-розповіді за віршем про відмінки іменників.

Дослідження: який відмінок можна назвати початковою формою іменника? Чому?

4. Фізхвилинка

IV. Узагальнення й систематизація знань здобувачів освіти.

1. Вправа 3

Записати висловлювання про Україні. Назвати повторювальний іменник. Позначити в ньому закінчення. Записати в дужках відмінок.

Україну (Р.), Україно (З.), Україна (Зн.), Україні (Д.).

Прочитаємо правило.

2. Виконання вправи по темі.

Вправа 4.

Робота в групах

Щоб розпочати роботу над наступним завдання – об'єднаємося в групи.

Давайте згадаємо правила роботи в групах.

1. Цінувати час
2. Бути доброзичливим і ввічливим
3. Бути активним
4. Говорити по – одному
5. Працювати тихо, швидко, організовано

Завдання до вправи: прочитати вірш Надії Голуб, визначити головну думку та тему, дібрати заголовок.

Один із здобувачів освіти читає вірша.

- Назвати іменники вжиті у початковій формі.
- Виписати в зошит іменники вжиті у множині, з дужках біля кожного зазначити початкову форму.
- Довести, що іменники Україно, земле, матінко вжиті у кличній формі.
- Поміркуйте та складіть невеликий текст-міркування «Якою я бачу Україну майбутнього».

3. Звуко-буквенний аналіз слова.

Матінко – [- о' = о - - о], 7 б., 7 зв., 3 скл., 1 скл. нагол., [м а' т' і н к о].

4. Вправа для очей. Пальчикова гімнастика.

IV. Домашнє завдання

Сьогодні на уроці ми продовжували знайомитися із відмінюванням іменників, визначали початкову форму. В домашньому завданні треба пригадати, все що ми вивчили про абстрактні іменники, знайти їх у завданні. Скласти та записати два речення на вибір із будь-якими словами. Визначити рід слова біль.

1. V. Підсумок уроку. Рефлексія.

Покажіть цеглинками ваш настрій. Чи змінився він? В яку сторону? Чому, як ви вважаєте?

Сьогодні ми змогли піднятися ще на одну сходинку у світ української мови.

Ви сьогодні молодці. Працювали активно та злагоджено.

- Що цінного ви для себе змогли взяти?

- Чи знадобляться отримані знання на уроці в повсякденному житті?
Наведіть приклади.

Щоденні 5:

Я знаю... правила правопису.

Я вмію ... змінювати іменники за числами.

Я вказую ... рід іменників.

Я виконую ... звуко-буквений аналіз слів.

Я виконую ... все правильно і охайно.

Домашнє завдання вправа 5 с. 82.

Урок закінчено.

Алла Ковтуненко

Українська мова. 2 клас. Тема уроку «Навчаюся вживати іменники в мовленні».